

Tisza szélén lakom...

Népzene a Bodrogtőzéből

A Művelődés Háza (3950 Sárospatak Eötvös u. 6.) kiadásában megjelent egy népzenei CD. Ez természetes dolog népzenei kiadók, vagy zenekarok esetében, talán kevésbé egy olyan intézménynél, amelynek nem ez a profilja, hanem rendezvények szervezése, s természetesen a hagyományok őrzése is amatőr művészeti csoportjain, szakemberein keresztül.

Felmerülhet a kérdés, hogyan kapcsolódik egy városi művelődési ház feladatait ellátó intézmény a Bodrogtőze hagyományaihoz.

Egyik pontja ennek a Művelődés Háza által fenntartott Bodrog Néptánc-együttes és utánpótlás csoportjainak tevékenysége, amelyben kiemelt szerepe van a bodrogtőzei gyermekjáték- és táncgyűjtemények ápolásának.

Másik kapcsolódási pont, hogy az Örökség Gyermek Népművészeti Egyesülettel regionális továbbképzéseket, s bodrogtőzei mesterkurzust is szervezett az intézmény.

Harmadik, az itt működő BNE Amatőr Néprajzi Munkacsoportja, amelynek tagjai a Bodrogtőzében is végeznek táncélet, gyermekjáték és zenei gyűjtéseket.

E sokrétű műhelymunka ez évi termése a *Tisza szélén lakom...* című hanghordozó.

Alap gondolata az összeállításnak az volt, hogy a Bodrogtőzei hagyományainak olyan színeit mutathassuk be, amelyet eddig kevésbé ismert ország-világ. Kevésbé kapott hangsúlyt mindeddig e terület pásztorságának zenei kultúrája. A más vidékeken is ismert pásztordalok közül két szép bélyi változatot választottunk ki, amelyet Szokolay Dongó Balázs tárogató kíséretével énekel Pojendán Gergő. Az elveszett juhait kereső pásztor történetének sajátos helyi formája a juhász álom, amelyet a bodrogtőzei Oláh Dezső bácsi elmondásából ismerünk. E lemezen saját gyűjtéseit is felhasználva Hunyadi Péter játssza ezt hegedűn, s Darnos István meséli el a történetet. Szintén kevésbé ismert, vagy nagyon általánosnak tartott a katonadalok világa, pedig e témában is lehet érdekes, szép változatokat találni. Arató Kálmán 1937-es gyűjtéséből állította össze a Szeredás Zenekarral, annak vezetője, Kálmán Péter „Cucás” a tiszakarádi katonadalokat. Kiváló férfikar állt össze a zenekar vezetőjéből, Gyönyörű Zsigmondból, Jeremiás Lajosból a Horthy-korból származó dalok eléneklésére. A lakodalomi dalok közül egy nagyon szép, régies, nagyrozvágyi menyasszony-búcsúztató került a lemeze János Hajnalka előadásában, de e jeles életforduló idézik az Alsóbereckiből – Barna Pista bácsi örökéből –, valamint Kisgérésből származó vőfélyversek is, amelyek közül húrpenzszedést, zenész- és borköszöntőt hallhatunk a lemezen.

A CD másik alap gondolata, hogy olyan bodrogtőzei települések zenei kultúrájából is szemezgessünk, amelyek mind- eddig ismeretlenek voltak. Így került a lemeze a királyhelmecei zenekar, és a cigándi citeramuzsika mellett a már említett gyűjtésből tiszakarádi csárdás – a Szeredás tolmácsolásában –, valamint Darnos István gyűjtéséből a Morotva Zenekar által összeállított tánczene, Kenézlőről.

Színes a lemez abból a szempontból is, hogy a különböző hangszer-összeállításokban muzsikáló zenekarok – Dűvő, Szeredás, Hunyadi Péter és barátai, Morotva – hangzásbeli sajátossága más és más. Minden zenész, énekes – a hiteles tolmácsoláson túl – bele tette a saját egyéniségét, mondani valóját. A tárogató és a citera szerepeltetésével minden, e területen jellemző hangszer megszólal a lemezen.

A felvételeket Kiss Sándor, a fedéltervet és a grafikát Sajószegi Gábor készítette. A lemez zenei rendezője Rómer Judit, szerkesztője Darnos István. És persze lehetnek használható gyűjtések, kiváló előadók, ha nincs a Nemzeti Kulturális Alapprogram, Tiszakarádi Önkormányzata, Kisrozvágy-Nagyrozvágy társult képviselő testülete, a Folkrádió, a Magyar Folk Centrum, a Szeredás 2000. Bt. és a Pányoki Szálláshely KFT, hogy segítsenek előteremteni a kiadáshoz szükséges anyagokat.

Ajánljuk a lemezt mindenkinek, aki szereti a bodrogtőzei muzsikát, vagy kíváncsi annak eddig kevésbé ismert színeire. Ha nem tudják egyszerűen csak hallgatni, énekeljék az előadókkal együtt a dalokat, vagy nyugodtan perdüljenek táncra. A kiváló muzsikát biztosítják a lemezen hallható előadók, kívánunk hozzá jó egészséget és erős, táncos lábakat.

Darnos István

Tisza szélén lakom Népzene a Bodrogtőzéből

Határon túl...

1. Dűvő Zenekar: Magyar szóló és friss (Királyhelmece) 3'53"
2. Pojendán Gergő, Szokolay Dongó Balázs: Pásztordalok (Bély) 3'48"
3. Darnos István, Hunyadi Péter: Juhászálom (Bodrogtőze) 4'40"
4. Dűvő Zenekar: Hallja-é, hallja-é? (Királyhelmece környéke) 4'37"
5. Darnos István: Húrpenz-szedés (Kisgérés)
6. Királyhelmecei muzsika (csárdás, juhásznotha, oláhos, lassú és ugrós csárdás) 9'45"

...és határon innen

7. Cigándi Csárdás Citerazenekar: Cigándi dallamok 5'34"
8. Darnos István: Zenészköszöntő (Alsóberecki) 1'31"
9. Morotva Népzenei Együttes: Kenézlői táncok 5'38"
10. János Hajnalka: Menyasszony búcsúztató (Nagyrozvágy) 3'13"
11. Szeredás Együttes: Tiszakarádi csárdások 5'54"
12. Darnos István: Borköszöntő (Alsóberecki) 1'07"
13. Szeredás Együttes: Katonadalok Tiszakarádról 7'23"